

Dokumentation af Fremtidsstudiet 2015

Kvalitetsdeklaration

Opgave	Fremtidsstudiet 2015
Kunde	Ældre Sagen
<i>Delopgaver udført af:</i>	
Population	Danmarks Statistik
Stikprøve	Danmarks Statistik
Dataindsamling	Danmarks Statistik
Opregning	Danmarks Statistik
Population	2.134.189 personer
Bruttostikprøve	7.729 personer
Nettostikprøve	7.615 personer
Antal svar	4.135 personer
Svarprocenter: af bruttostikprøve af nettostikprøve	53,5 pct. 54,3 pct.
Indsamlingsmetode	Web og telefon
Svar fordelt på indsamlingsmetode (telefon-web-post)	Web 2.188 svar / 52,9 pct. Telefon 1.947 svar / 47, pct.
Bortfaldskategorier	Ikke truffet 700 personer Nægttere 1.312 Øvrigt bortfald 363 Sprogvanskeligheder 175 Ikke kontakt på tlfnr. 9 Ikke fundet tlfnr. 880
Undersøglesperiode (web-telefon-post)	Web 19. oktober 2015-10. januar 2016 Telefon 26. oktober 2015-30. december 2015
Rykkerudsendelse	1. rykker: Alle 2. rykker: Alle 3. rykker: Alle
Sprog og oversættelse af brev og skema	Nej
Anvendt tolkning på andre sprog	Nej
Pilotundersøgelse	Nej
Instruktion på undersøgelse	Ja – Danmarks Statistik
Opregning og vægtning af data	Ja

Stikprøve- og svarfordeling

Strata	Svar	Nettostikprøve	Bruttostikprøve	Svarprocent af nettostikprøve	Svarprocent af bruttostikprøve
50-54 år	530	1.162	1.180	45,6	44,9
55-59 år	564	1.088	1.101	51,8	51,2
60-64 år	499	768	780	65,0	64,0
65-69 år	535	824	830	64,9	64,5
70-74 år	534	828	840	64,5	63,6
75-79 år	514	856	865	60,0	59,4
80-84 år	481	980	1.000	49,1	48,1
85-89 år	478	1.109	1.133	43,1	42,2

Bortfaldskategorier

	50-54 år	55-59 år	60-64 år	65-69 år	70-74 år	75-79 år	80-84 år	85-89 år	I alt
Ikke truffet	289	213	41	30	34	21	31	41	700
Nægter	145	155	108	141	149	165	208	241	1.312

Øvrigt bortfald	12	6	11	19	26	36	94	159	363
Sprogvan- skeligheder	31	25	30	22	20	20	10	17	175
Ikke kontaktet på tlf.nr.	4	2	1	1	0	0	1	0	9
Ikke fundet nr.	137	117	78	72	62	94	154	166	880
Delvist gennemført	14	6	0	4	3	6	1	7	41

Generelt om population og stikprøve

Skal have bopæl i Danmark For at danne populationen er der taget udgangspunkt i hele populationen af personer mellem 50 og 89 år (alder er beregnet per 1. oktober 2015). Populationen består af personer, som var i befolkningen per 1. oktober 2015. For at blive talt med i den danske befolkning, skal man have bopæl i Danmark og have tildelt et CPR-nummer.

Kvalitet af cpr CPR's befolkningsstatus er ret præcis. Usikkerheden på den samlede befolkning er få promille. Kun ved undersøgelser, hvor personer har flyttet ind og ud af Danmark, kan der være en større usikkerhed.

Personer som flytter til udlandet Personer, som flytter ud af Danmark, er ikke tvunget til at lade det registrere nogen steder. Der er derfor en mindre gruppe personer, som stadig er registreret som en del af den danske befolkning, på trods af at de ikke længere har adresse i Danmark. Hvis de udtrækkes til en undersøgelse, vil de, i de fleste tilfælde, blive registreret som bortfald.

Adressebeskyttelse Omkring 0,5 pct. af den danske befolkning har adressebeskyttelse, hvilket betyder, at de ikke deltager i interviewundersøgelser fra Danmarks Statistik. Desuden er der personer i Danmark som ikke kan kontaktes pga. at der ikke er oplysninger om deres adresse.

Sikring af repræsentativitet i undersøgelser Danmarks Statistik har dannet populationen med udgangspunkt i Befolkningsregisteret (CPR). I denne proces anvender Danmarks Statistik et unikt person-ID for alle personer (en anonym CPR-nøgle). Vi tester og fejlsøger data for at sikre at hver person kun optræder én gang i vores population.

Efter at Danmarks Statistik har lavet stikprøvedesignet, dannes stikprøven ved hjælp af SAS Proc SurveySelect. Her anvendes SRS-metode (Simple Random Sample). Denne metode giver samme tilfældige udvalgschance (uden tilbagelægning) for alle deltagere. Metoden danner en ny tilfældig seedning hver gang og dermed en sikring af, at det ikke er de samme personer, som bliver udvalgt fra populationen gentagene gange.

Du kan læse mere om [PROC SURVEYSELECT funktionen her](#)

SAS-koden Kodeeksempel:

```
proc surveyselect
  data=pop_select  sampsize=10050
  method=srs out=stikip
  OUTSIZE STATS;
run;
```

Udvalgssandsynligheden I den konkrete stikprøve for Fremtidsstudiet, er der tale om en stratificeret stikprøve, hvor der er forskellige udvalgssandsynligheder. Populationen er opdelt i otte aldersgrupper. Udvalgssandsynligheden i de enkelte strata er altid udgangspunktet for vægtningen, så det bliver repræsentativt for de enkelte strata, og dermed hele populationen.

Efter dannelse af stikprøven, så tester og fejlsøger vi for dubletter. Vi laver tabeloversigter på hhv. population og stikprøve for at se om sammensætningen er nogenlunde ensartet på en række baggrundsvariable (køn, alder, herkomst, uddannelse, indkomst mv.) Herudover tester vi også for om der er udvalgt flere på samme bopæl, og om bopælen er en særlig adresse (med mange personer eller ugyldig adresse).

Vi validerer herefter stikprøven op mod en aktuell CPR-befolkning (få dage gammel) for at sikre os, at vi har korrekte oplysninger på alle deltagere, samt frasortering af beskyttede, døde og udvandrede personer.

Ved at anvende denne metode og tilhørende fejlsøgningsproces sikrer vi os at vores stikprøver er repræsentative for den population de er udtrukket fra.

Danmarks Statistiks begreber

<i>Populationen</i>	Vores definition af population er efter match med seneste kvartals-befolkningsstatus.
<i>Bruttostikprøve</i>	Den udvalgte bruttostikprøve fra populationen er uden hensyn til adressebeskyttelse og seneste flyttede/døde.
<i>Nettostikprøve</i>	Nettostikprøve indeholder personer, <u>der kan kontaktes</u> efter seneste cpr-opdatering. Adressebeskyttede personer er ikke med. Ligeledes er personer, som står med 'Rådhusadresser' dvs. hjemløse og personer uden fast adresse mv. heller ikke er medregnet. (vejkode 99).

Undersøgelserforløbet

<i>Telefonsøgning</i>	Vi laver et dataudtræk med interviewpersonen og op til tre øvrige personer i husstanden over 18 år. Vi anvender den seneste adressekode fra CPR. Har der været en flytning inden for de seneste måneder, så medtager vi også den tidligere adressekode. Data sendes til telefonnummerberigelse.
<i>Brev til interviewperson</i>	Vi sender altid et brev til interviewpersonen inden vi starter interview. Har vi fundet et telefonnummer, så skriver vi normalt det i brevet. Hvis personen ønsker at blive kontaktet på et andet nummer, er dette muligt ved at henvende sig til Danmarks Statistik. Ligeledes opfordrer vi i brevet til at indsende et telefonnummer på mail, hvis vi ikke har fundet noget nummer på interviewpersonen.
<i>Web og telefonundersøgelser</i>	I denne undersøgelse har vi en kombination af web- og telefonundersøgelse for de 50-79-årige og en ren telefonundersøgelse for de 80-89-årige. I brevet til interviewpersonen sender vi login og password, så personen selv kan udfylde skemaet på internettet. De har normalt 8-14 dage fra udsendelse til at udfylde på nettet, før vi begynder at kontakte pr. telefon.

Svar

<i>Svar</i>	Vi tæller kun gennemførte interviews med i svarprocenten.
<i>Svarprocent</i>	Vi udregner normalt svarprocenten ud fra nettostikprøven. Der kan dog tages højde for eventuelle <i>ikke relevante</i> .
<i>Dataindsamlingsmetode</i>	Det vil fremgå med hvilken metode data er indsamlet med, telefon eller web.

Bortfaldskategorier

<i>Ikke truffet</i>	Vi har fundet telefonnummer, og har måske haft kontakt (eller optaget/ikke svar), men vi har ikke kunne gennemføre interview.
<i>Nægter</i>	Vi har haft kontakt til interviewpersonen, der har meddelt at han/hun ikke ønsker at deltage. Denne kategori inkluderer også delvist gennemførte interviews.
<i>Øvrigt bortfald</i>	Det er personer, som har sygdom/handicap eller er døde, samt personer som er væk fra hjemmet i interviewperioden. Vi har normalt haft kontakt til en anden end interviewpersonen i husstanden.
<i>Sprogvanskeligheder</i>	Interviewpersonen har ikke været i stand til at gennemføre et interview på dansk. På mange af vores undersøgelser forsøger vi herefter at tolke på en række sprog, hvor det er muligt.
<i>Ikke kontakt på telefonnummer</i>	Vi har normalt forsøgt at ringe mindst fire gange til interviewpersonen. Vi laver desuden ekstra telefonnummersøgning på navnet og adressen, normalt sker dette efter mindst fire forgæves opkald. Denne kategori omfatter også personer, hvor vi får 'nummer i uorden'/'tre klang', samt personer der er flyttet fra adressen uden mulighed for telefonisk kontakt.
<i>Ikke fundet nummer</i>	Vores telefonsøgning har ikke fundet et telefonnummer til interviewpersonen.
<i>Ikke relevant</i>	Interviewpersonen har oplyst at de ikke er relevante for undersøgelsen.

Særligt for denne undersøgelse

Design af stikprøven Oprindeligt var det hensigten, at Fremtidsstudiet 2015 skulle følge op på de respondenter, der var udtrukket til Fremtidsstudiet 2010, og som nu er blevet fem år ældre. Ældre Sagen har imidlertid besluttet at ændre design, således at Fremtidsstudiet 2015 undersøger hele populationen af personer mellem 50 og 89 år.

Stikprøven blev inddelt i otte strata:

- 1) 50-54 år
- 2) 55-59 år (gengangere fra 2010)
- 3) 60-64 år
- 4) 65-69 år (gengangere fra 2010)
- 5) 70-74 år
- 6) 75-79 år (gengangere fra 2010)
- 7) 80-84 år
- 8) 85-89 år (gengangere fra 2010)

Dvs. at fire af de otte aldersgrupper – de 55-59-årige, de 65-69-årige, de 75-79-årige og de 85-89-årige – består af respondenter, der også var udtrukket til stikprøven til Fremtidsstudiet 2010. Der er suppleret med et proportionalt tilfældigt udvalg respondenter, der er kommet til populationen siden 2010. De resterende fire aldersgrupper – de 50-54-årige, de 60-64-årige, de 70-74-årige og de 80-84-årige – består af nye respondenter udtrukket i 2015. På den måde sikres det, at stikprøven i 2015 er repræsentativ for den danske befolkning mellem 50 og 89 år – såvel samlet set som i de enkelte aldersgrupper.

Stikprøven ser således ud:

- 1) 50-54 år = 780 personer
- 2) 55-59 år = 780 personer
- 3) 60-64 år = 780 personer
- 4) 65-69 år = 820 personer
- 5) 70-74 år = 840 personer
- 6) 75-79 år = 860 personer

- 7) 80-84 år = 1.000 personer
- 8) 85-89 år = 1.040 personer

Imellem de to undersøgelser, i 2010 og i 2015, er Forskerbeskyttelsen blevet afskaffet. Generelt har det betydet lidt lavere opnåelse, og især blandt de yngre aldersgrupper, men da de ikke indgår i stikprøven til denne undersøgelse, har afskaffelsen af Forskerbeskyttelsen ingen betydning for denne undersøgelse.

Opnåelse Der blev stratificeret på aldersgrupperne med henblik på at opnå 500 gennemførte interviews i hver aldersgruppe. Danmarks Statistik forventede, at der ville gennemføres mindst 475 interview i alle strata. Opnåelsen blev lavere end forventet i første del af indsamlingen. Derfor gennemførte DST en udvidelse af stikprøven fra oprindeligt planlagte 6900 til i alt 7700.

Den lidt lavere opnåelse, kan skyldes to ting:

- 1) At vi har indsamlet data i julemåneden, hvor alle generelt har ret travlt.
- 2) At de 50-årige måske ikke kan identificere sig selv med 'Eldre Sagen' og det at være ældre. Til næste gang, eller fremtidige undersøgelser, hvor de 50-årige er med, kan man overveje at sende breve ud til dem, hvor 'Eldre Sagen' ikke nævnes, men hvor man kun beskriver undersøgelsen.

Antallet af svar for Fremtidsstudie 2015 fordelte sig således:

- 1) 50-54 år = 530 svar
- 2) 55-59 år = 564 svar
- 3) 60-64 år = 499 svar
- 4) 65-69 år = 535 svar
- 5) 70-74 år = 534 svar
- 6) 75-79 år = 514 svar
- 7) 80-84 år = 481 svar
- 8) 85-89 år = 478 svar

Vægtning af data Vi har foretaget en opregning af interviewdata. Følgende hjælpevariable indgår i opregningen:

Køn krydset med strata
Uddannelse krydset med strata
Familiens indkomst krydset med strata
Herkomst krydset med strata.

De fire hjælpevariable er hver krydset med strata for at justere en eventuel skævhed indenfor hvert stratum.

Tabel 1 viser forholdet mellem population, stikprøve og svar. Der er udregnet svarprocenter i forhold til stikprøven fordelt på de variable, som indgår i opregningen.

Tabel 1. Bortfaldstabel

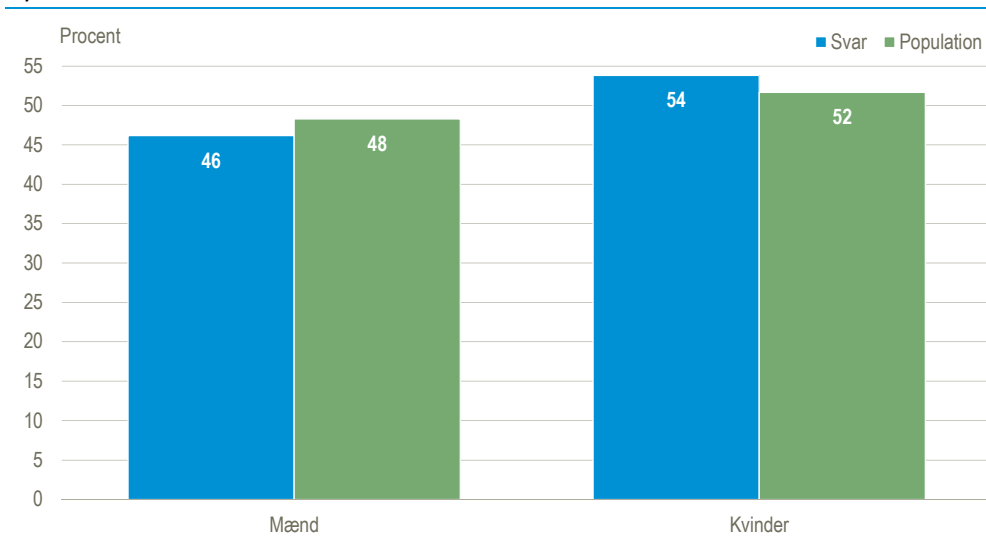
	Fordelinger			
	Population	Stikprøve	Svar	Svar pct.
	antal		pct.	
I alt	2.134.189	7.615	4.135	54,3
Køn				
1 Mænd	1.031.007	3.530	1.909	54,1
2 Kvinder	1.103.182	4.085	2.226	54,5
Uddannelse				
Grundskole og uoplyst	701.422	3.018	1.408	46,7
Ungdoms udd.	885.493	2.862	1.589	55,5
Korte videregående udd.	84.565	249	154	61,8

Mellemlange videregående udd.	317.058	1.002	679	67,8
Lange videregående udd.	145.651	484	305	63,0
Disponibel indkomst (pers.)				
Ingen indkomst	16.129	45	12	26,7
-200.000	1.074.313	4.324	2.161	50,0
200.000-300.000	625.667	1.989	1.196	60,1
300.000-400.000	252.960	743	460	61,9
400.000-500.000	84.384	302	184	60,9
+500.000	80.736	212	122	57,5
Herkomst				
Dansk	1.988.867	7.172	3.963	55,3
Indvandrere/Efterkommere	145.322	443	172	38,8

Population sammenholdt med svarfordelingen

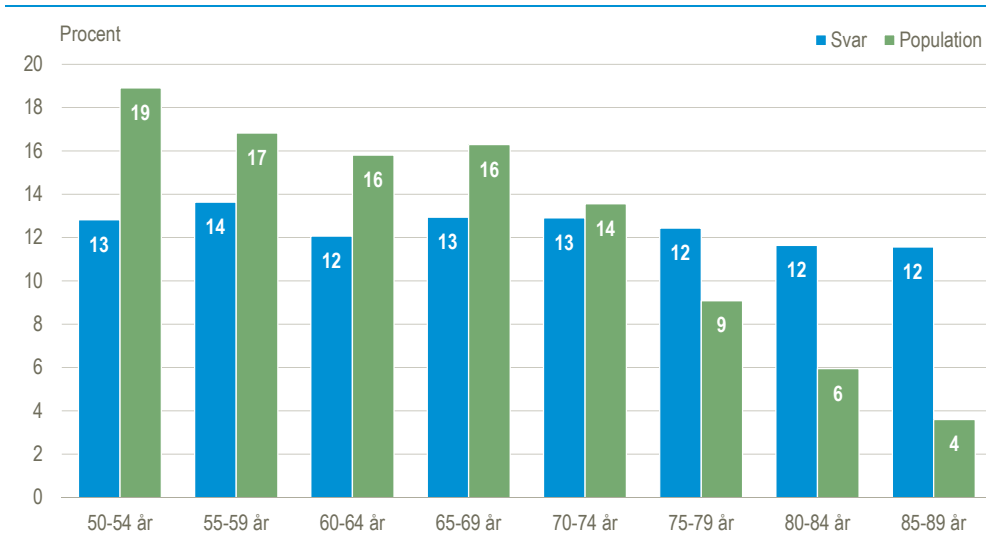
Nedenstående figurer viser profilen for den udvalgte population sammenholdt med profilen for respondenterne, dvs. det antal personer, som har svaret på undersøgelsen.

Figur 1 **Køn**

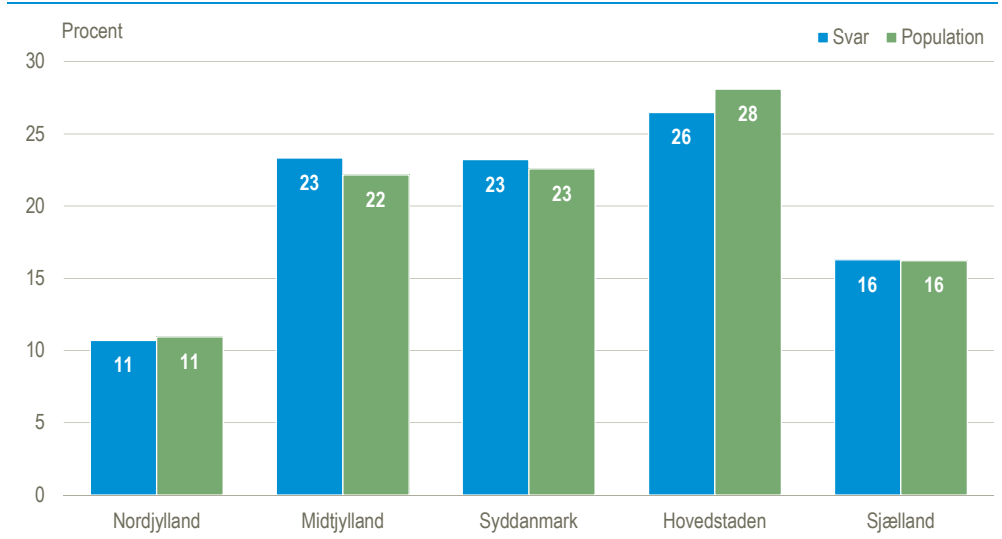
Andelen af mænd og kvinder er forholdsvis ens fordelt i populationen og blandt respondenterne i Fremtidsstudiet 2015.

Figur 2 **Alder**

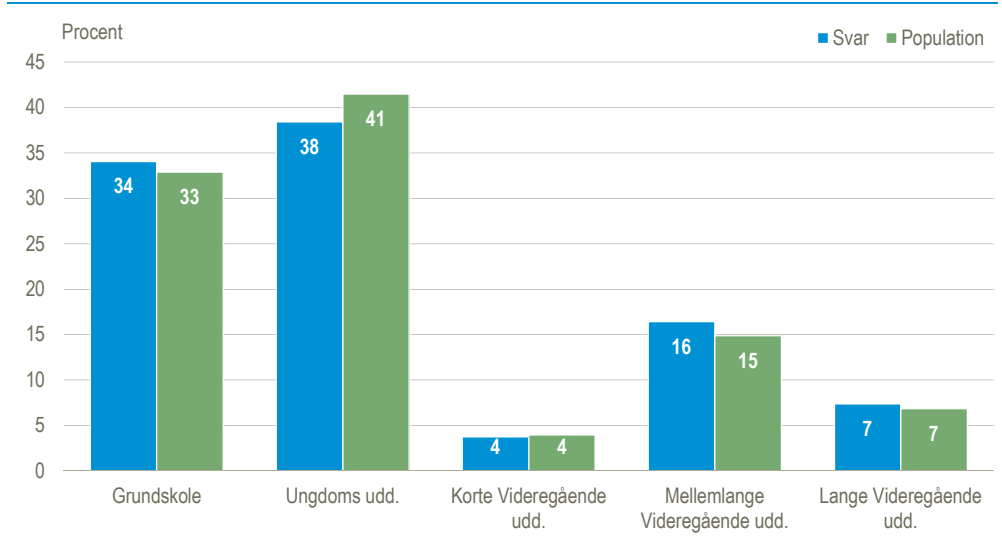
Svarprocenten var lavere for de 50-69-årige end for de 75-89-årige. Derfor er fordelingen af de 50-69-årige lidt lavere end i den faktiske population og det modsatte gælder for fordelingen af de 75-89-årige.

Figur 3 **Geografi**

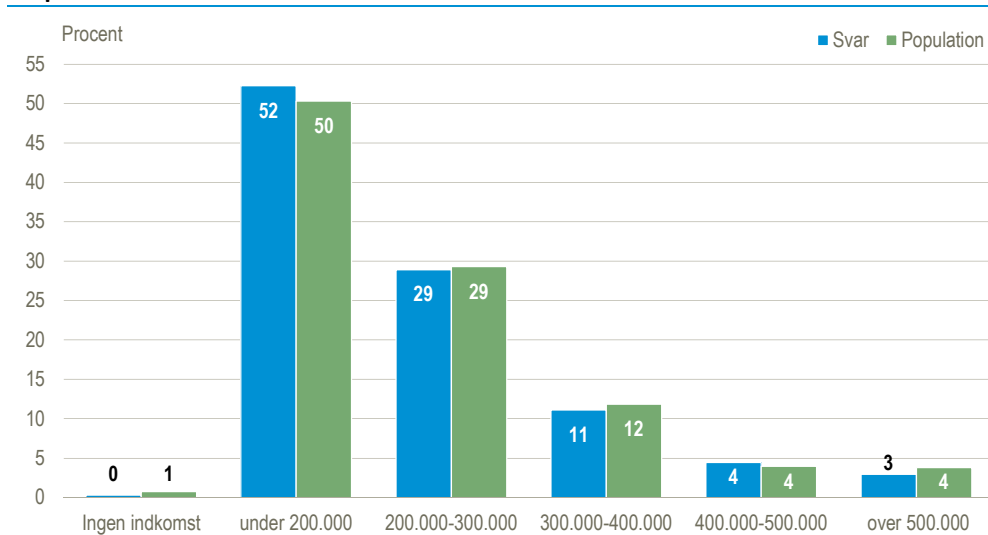
Regionerne er forholdsvis ens fordelt i populationen og blandt respondenterne i Fremtidsstudiet 2015.

Figur 4 **Uddannelse**

Uddannelseskategorier er forholdsvis ens fordelt i populationen og blandt respondenterne i Fremtidsstudiet 2015. Det samme gælder for disponibel indkomst samt for herkomst.

Figur 5 **Disponibel indkomst**

Figur 6 **Herkomst**

